

Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi w Przemyślu

Przedmiotowy System Oceniania

Język polski

Klasy IV-VIII

Poniższy system oceniania wiedzy i umiejętności został opracowany w oparciu o założenia wynikające z nowej podstawy programowej.

I. Cele edukacyjne:

1. Rozwijanie zainteresowania uczniów językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego.
2. Rozwijanie zdolności dostrzegania i kierowania się wartościami humanistycznymi.
3. Kształcenie sprawności mówienia, słuchania, pisanie i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Rozbudzanie motywacji czytania i rozwijanie umiejętności odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury.
5. Kształcenie umiejętności rozumienia człowieka i świata.
6. Ujawnianie zainteresowań, możliwości i potrzeb uczniów oraz rozwijanie ich językowych oraz czytelnich umiejętności.
7. Wprowadzanie w tradycję kultury narodowej i europejskiej.
8. Uczenie istnienia w kulturze.

II. Założenia ogólne:

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia polega na rozpoznawaniu poziomu jego kompetencji językowych, postępów w opanowaniu wiadomości i umiejętności oraz na wystawieniu odpowiedniego stopnia szkolnego.
2. Oceniając, wskazuje się uczniowi, co wie i ile potrafi, a nie tylko to, czego jeszcze nie umie.
3. Proces oceniania jest tak zaplanowany, aby dawał każdemu uczniowi pełen obraz jego wiedzy i umiejętności.
4. Przy ocenianiu ucznia bierzemy pod uwagę:
 - osobowość oraz jego możliwości intelektualne,
 - indywidualne potrzeby edukacyjne.

Ocena jest informacją o dokonanych przez ucznia postępach zarówno dla niego samego oraz dla Jego rodziców/opiekunów prawnych. Na tej podstawie planuje się, co należy zrobić, aby podwyższyć poziom opanowania przez ucznia wymaganych umiejętności.

5. Nauczyciel na wniosek ucznia, Jego rodziców/opiekunów prawnych uzasadnia ustaloną ocenę zgodnie z procedurami określonymi w statucie szkoły.

6. Sprawdzone i ocenione pisemne prace przechowywane są w indywidualnych teczkach. Nauczyciel udostępnia je do wglądu uczniowi lub Jego rodzicom/opiekunom prawnym.
7. Szczegółowe warunki i sposób wewnątrzszkolnego oceniania określone zostały w statucie szkoły.

III. Zasady przedmiotowego systemu oceniania:

1. Wprowadza się ocenę wspierającą, która stymuluje rozwój ucznia. Wybrane oceny opatruje się komentarzem ustnym lub pisemnym, który zawiera informacje dotyczące tego, czego się uczeń nauczył i wskazówki, jakie powinien podjąć działania, aby podnieść i doskonalić swoje umiejętności polonistyczne.
2. Sprawdziany, testy oraz prace klasowe zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, z przedstawieniem zakresu materiału, które obejmują. Pisane są m.in. po omówieniu działu lub wyznaczonej przez nauczyciela partii materiału.
3. Dłuższych, pisemnych prac domowych nie zadajemy z dnia na dzień (uczeń ma obowiązek dostosować się do podanego terminu). Za niewykonanie pracy długoterminowej/przesłanie do nauczyciela w określonym czasie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Należy pamiętać, iż za pracę domową uznaje się przeczytanie lektury, tekstu zamieszczonego w podręczniku lub udostępnionego przez nauczyciela.

4. Tytuły lektur i przewidywane terminy omawiania podajemy uczniom na początku roku szkolnego. Natomiast po przeczytaniu lektury a przed jej omówieniem lub po omówieniu – zgodnie z porozumieniem zawartym z nauczycielem uczniowie piszą test znajomości lektury.
5. Prace klasowe oraz dłuższe pisemne zadania domowe – wypracowania uczniowie piszą na papierze kancelaryjnym. Oceniane są one zgodnie z formułą oceniania kryterialnego.
6. Uczeń ma obowiązek systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy, który może podlegać ocenie zgodnie z wymaganiami nauczyciela.
7. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez żadnych sankcji:
 - 3 razy w semestrze w klasach 4-5
 - 2 razy w semestrze w klasach 6-8Nie uwzględnia to prac zapowiadanych z dużym wyprzedzeniem. Po wykorzystaniu limitu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
8. W pierwszym dniu po nieobecności powodowanej chorobą (min.3 dni) lub przypadkiem losowym, uczeń nie ponosi żadnych sankcji z tytułu nieprzygotowania do zajęć.
9. Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek (także zadań domowych) za czas swojej nieobecności jak najszybciej po powrocie do szkoły (w uzasadnionych przypadkach nauczyciel ma prawo zwolnić go z tego obowiązku lub określić, które partie notatek mogą być pominięte).
10. Uczeń ma prawo zgłosić brak zadania domowego bez żadnych sankcji
 - 3 razy w semestrze w klasach 4-5
 - 2 razy w semestrze w klasach 6-8Nie dotyczy to lektur i prac zapowiadanych z dużym wyprzedzeniem.
11. Uczeń, zanim nauczyciel sprawdzi zadania, informuje go o braku zadania lub nieprzygotowaniu, w przeciwnym wypadku, w razie sprawdzania prac lub pytania, otrzymuje ocenę niedostateczną, która nie podlega poprawie (obowiązkiem ucznia po zgłoszeniu braku zadania jest uzupełnienie go na kolejną lekcję).

12. Za niewykorzystane np. lub bz. uczeń może otrzymać ocenę bardzo dobrą odpowiednio z aktywności lub zadania domowego na zakończenie semestru/roku szkolnego.
13. Uczeń ma dwa tygodnie na poprawienie oceny niedostatecznej otrzymanej z dłuższych prac pisemnych i wypowiedzi ustnych. Uzyskana ocena jest przez nauczyciela wpisywana do dziennika jako poprawa.
14. Prace pisemne są sprawdzane i oddawane w ciągu dwóch tygodni.
15. Ocenie podlega także aktywność ucznia.
16. W ocenianiu wprowadza się wagi następujących ocen:

Rodzaj oceny	waga
sprawdzian	10
kartkówka	7
odpowiedź ustna	6
odpowiedź ustna kilkudzaniowa	8
aktywność oraz aktywność podczas lekcji online	7
kształcenie zdalne	7
zadanie domowe – krótka forma	3
zadanie domowe	5
konkursy	10
praca klasowa	10
dyktando	8
test lub test znajomości lektury	8
recytacja	7
zadanie długoterminowe (wypracowanie)	8
praca na lekcji w grupie	6
praca na lekcji indywidualna	8
zeszyt/ zeszyt ćwiczeń	6

17. Formy pisemne (sprawdziany i testy) są oceniane za pomocą punktów przeliczanych na oceny wg następujących progów procentowych:

Wynik procentowy	Ocena
88%-100%	bardzo dobry
75%-87%	dobry
55%-74%	dostateczny
34%-54%	dopuszczający
0%-33%	niedostateczny

Ocenę celującą cząstkową uzyskuje uczeń, który spełnił wymagania programowe i wykraczające poza treść programową, szczególnie złożone, oryginalne, twórcze naukowo, wyspecjalizowane.

Wymienione elementy ocenia się stosując skalę ocen od 1 do 6, z poszerzeniem o znaki „+” i „-”.

Sposób przeliczania plusów i minusów na oceny, zgodnie z zasadą: 5 plusów bdb; 4 plusy db/5 minusów ndst. W wyjątkowych przypadkach plusy/minusy otrzymane w I semestrze mogą zostać zsumowane z plusami/minusami otrzymanymi w II semestrze.

Podstawę wystawiania oceny śródrocznej i rocznej stanowi średnia ważona ocen cząstkowych. Średnia ważona jest bieżącą informacją dla ucznia i rodzica o postępach w nauce. Będzie ona przeliczana na stopień szkolny zgodnie z WSO.

Ostateczna ocena na semestr lub końcowa z przedmiotu wystawiana przez nauczyciela będzie uwzględniała indywidualne możliwości i zaangażowanie ucznia w proces edukacyjny i może być podwyższona lub obniżona o 0,1 punktu.

IV. Stosowanie oznaczeń w dzienniku lekcyjnym:

- sześciostopniowa skala ocen
- przy ocenach cząstkowych system plusów i minusów (+, -)
- nieprzygotowanie do lekcji „np.”, brak zadania „bz”

V. Kompetencje polonistyczne podlegające ocenie:

- Aktywne słuchanie i poprawne (zgodnie z normami językowymi) mówienie.
- Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
- Tworzenie własnego tekstu twórczego lub odtwórczego
- Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

VI. Sposoby sprawdzania osiągnięć:

- Sprawdziany lub testy w tym testy online z omawianych działów kształcenia językowego oraz kształcenia literacko-kulturowego, ze znajomości lektur.
- Prace sprawdzające czytanie ze zrozumieniem.
- Zadania klasowe – co najmniej raz w semestrze.
- Testy pytań otwartych i uzupełnień – w miarę potrzeb (decyduje indywidualnie nauczyciel).
- Dyktanda, sprawdziany ortograficzne (w tym online)

- Pisemne prace domowe (w zeszytach przedmiotowych lub na oddzielnych kartkach).
- Kartkówki, interaktywne ćwiczenia.
- Zadania praktyczne: inscenizacje, projekty, mapy, plakaty, przekłady intersemiotyczne, itp.
- Wypowiedzi ustne ucznia przygotowane i spontaniczne.
- Aktywność.

VII. Kryteria oceny wypowiedzi

✓ ustnych:

Zgodność z tematem i stopień rozwinięcia wypowiedzi.

Kompozycja (spójna, poprawnie zbudowana wypowiedź).

Poprawność językowa (bogate słownictwo, związki frazeologiczne, synonimy, poprawne formy gramatyczne, właściwe akcentowanie).

Estetyka i tempo mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany oraz jego wypowiedź jest płynna z odpowiednią intonacją)

✓ pisemnych:

Prace pisemne tzw. krótkiej odpowiedzi np. zaproszenie, ogłoszenie, oceniane będą zgodnie z następującymi kryteriami:

- realizacja tematu (0-2 pkt.)

Uczeń otrzymuje 2 pkt. w sytuacji, gdy wprowadził 5 wyznaczników danej formy wypowiedzi oraz/lub sformułował 2 argumenty

Uczeń otrzymuje 1 pkt. w sytuacji, gdy wprowadził co najmniej 4 wyznaczniki danej formy wypowiedzi oraz/lub sformułował 2 argumenty

Uczeń otrzymuje 0 pkt. w sytuacji, gdy wprowadził mniej niż 4 wyznaczniki danej formy wypowiedzi i nie sformułował argumentów lub tylko jeden.

- poprawność językowa (0-1pkt)
- ortograficzna (0-1pkt)
- interpunkcyjna (0-1pkt)

Uczeń może popełnić tylko 2 błędy we wszystkich kategoriach.

Prace pisemne tzw. dłuższej wypowiedzi np. opowiadanie, charakterystyka, rozprawka będą oceniane zgodnie z następującymi kryteriami. Uczeń może maksymalnie otrzymać 20 pkt.

Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym

I. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu;
- czy w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- czy wypowiedź w całości jest na temat

2 pkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Uwzględnione pozostałe elementy polecenia. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

2 punkty uczeń otrzymuje, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawią się przynajmniej dwie różne cechy charakterystyczne dla danej formy wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym
- każda cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz;
- wszystkie pozostałe elementy polecenia zostały uwzględnione;
- wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.

1 punkt uczeń otrzymuje, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawi się przynajmniej jedna cecha charakterystyczna dla danej formy wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym
- wybrana cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz;
- nieuwzględniony został jeden element polecenia (inny niż forma)
- w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu

0 punktów uczeń otrzymuje, jeżeli:

- forma wypowiedzi jest niezgodna z zawartą w poleceniu
- nie zostały uwzględnione co najmniej dwa elementy z polecenia

II. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy argumentacja w pracy jest wnikliwa;
- argumenty są poparte właściwymi przykładami;
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami lub wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami lub wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.

2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompetencje kulturowe i literackie

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy uczeń wykorzystał w funkcjonalny sposób znajomość lektury lub innych tekstów wskazanych w poleceniu, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- czy uczeń nie popełnił znaczących błędów merytorycznych

2 pkt	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury lub innego tekstu literackiego, tekstu kultury wskazanego w poleceniu. Poprawność rzeczowa.
1 pkt	Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury lub innego tekstu literackiego, tekstu kultury wskazanego w poleceniu W zakresie poprawności rzeczowej dopuszczalne 1-2 błędy niezakłócające to pracy
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

IV. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny;
- czy wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu;
- czy wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli;
- czy wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności lub logiki wypowiedzi, lub podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności lub logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

V. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę;

- czy styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej;
- czy styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione.

2 pkt	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości lub jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

VI. Poprawność językowa

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3-4 błędy językowe	5-6 błędów językowych	7-9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych: zróżnicowana składnia zróżnicowana leksyka w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych: tzn. leksyka i składnia stosowane lub odpowiednie do realizacji tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych:	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone utrudniające realizację tematu					
---	--	--	--	--	--

VII. Poprawność ortograficzna

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VIII. Poprawność interpunkcyjna

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi problemami edukacyjnymi oceniani są w zakresie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej w następujący sposób.

Poprawność ortograficzna

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

Poprawność interpunkcyjna

1 pkt	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Wypracowanie o charakterze twórczym

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu;
- czy w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury lub innego tekstu kultury wskazanych w poleceniu;
- czy wypowiedź w całości jest na temat.

2 pkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.

	Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

2 punkty uczeń otrzymuje, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawią się przynajmniej dwie różne cechy charakterystyczne dla danej formy wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym
- każda cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz;
- wszystkie pozostałe elementy polecenia zostały uwzględnione;
- wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.

1 punkt uczeń otrzymuje, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawi się przynajmniej jedna cecha charakterystyczna dla danej formy wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym
- wybrana cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz;
- nieuwzględniony został jeden element polecenia (inny niż forma)
- w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu

0 punktów uczeń otrzymuje, jeżeli:

- forma wypowiedzi jest niezgodna z zawartą w poleceniu
- nie zostały uwzględnione co najmniej dwa elementy z polecenia

II. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy narracja prowadzona jest konsekwentnie;
- czy wydarzenia zostały logicznie ułożone
- czy fabuła jest urozmaicona, zawiera elementy typowe dla tekstu twórczego.
- czy lektura lub inny tekst literacki wskazane w poleceniu zostały wykorzystane pobieżnie lub w sposób ciekawy i twórczy

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.

1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompetencje kulturowe i literackie

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, bierze się pod uwagę:

- czy uczeń w sposób funkcjonalny wykorzystał znajomość lektury lub innego tekstu literackiego, kulturowe wskazane w poleceniu, np. przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- czy uczeń nie popełnił błędów merytorycznych pisząc, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury, tekstu literackiego, kulturowego wskazanych w poleceniu • Poprawność rzeczowa.
1pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury, tekstu literackiego, kulturowego wskazanych w poleceniu. • Poprawność rzeczowa - dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

Oceniania prac o charakterze twórczym dokonuje się analogicznie jak w przypadku oceniania prac o charakterze argumentacyjnym.

VIII. Kryteria wystawiania oceny śródrocznej oraz na koniec roku szkolnego

1. Klasyfikacja semestralna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz wystawieniu adekwatnej oceny.
2. Zgodnie procedurami znajdującymi się w WSO nauczyciele i wychowawcy na początku każdego roku szkolnego przekazują uczniom i ich rodzicom/prawnym opiekunom następujące informacje dotyczące:
 - wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego;
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej;
 - trybie odwoływania od wystawionej oceny klasyfikacyjnej.
3. O przewidywanej dla ucznia śródrocznej i rocznej ocenie niedostatecznej lub możliwości nieklasyfikowania nauczyciel informuje ucznia i jego wychowawcę na 5 tygodni przed posiedzeniem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej.

4. Wychowawca ucznia po otrzymaniu informacji od nauczyciela przedmiotu o możliwości wystawienia przez niego oceny niedostatecznej uczniowi lub nieklasyfikowania go, informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia miesiąc przed posiedzeniem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej ustnie lub listownie.
5. Na tydzień przed śródrocznym, a 2 tygodnie przed rocznym posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej, nauczyciel informuje uczniów o proponowanych ocenach. W przypadku nieobecności ucznia w tym terminie, rodzic lub uczeń jest zobowiązany do skontaktowania się z nauczycielem przedmiotu.
6. Najpóźniej tydzień przed posiedzeniem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej na zakończenie roku szkolnego uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mogą złożyć pisemne podanie do dyrektora szkoły o ustalenie wyższej niż przewidywana rocznej oceny.
7. Warunkiem uzyskania prawa do podwyższenia oceny stanowi brak nieusprawiedliwionych nieobecności na lekcjach języka polskiego.
8. Egzamin sprawdzający ma formę pisemną i zawiera zadania, których stopień trudności dostosowano do kryterium oceny, o jaką ubiega się uczeń,
9. Aby podwyższyć ocenę uczeń musi uzyskać ze sprawdzianu przynajmniej 90% punktów możliwych do zdobycia, natomiast nie może uzyskać oceny niższej od proponowanej mu przez nauczyciela.

IX. Procedura podwyższania oceny rocznej

Uczeń, na wniosek rodzica lub opiekuna prawnego, może ubiegać się o ocenę wyższą:

- zgodnie w procedurami zawartymi w WSO;
- w formie pisemnej;
- zakres materiału zgodny z podstawą, przewidywany do realizacji na danym poziomie edukacyjnym;
- uczeń z pracy pisemnej winien uzyskać 85% punktów, aby ocena mogła być podwyższona.

X. Sposób informowania uczniów oraz ich rodziców o zasadach zawartych w PSO

Uczniowie:

- Przedstawienie i omówienie PSO na pierwszej lekcji języka polskiego każdego roku szkolnego oraz dla przypomnienia na początku II semestru.
- Odwoływanie się do zasad PSO przy uzasadnianiu ocen z prac pisemnych oraz z wypowiedzi ustnych.
- Udostępnienie PSO na stronie internetowej szkoły

Rodzice:

- Udostępnienie PSO na stronie internetowej szkoły
- Odwoływanie się do zasad PSO podczas indywidualnych konsultacji z rodzicami.

XI. Wymagania programowe na poszczególne oceny:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

1. W zakresie redagowania wypowiedzi:

- zna podstawowe zasady ortograficzne i potrafi samodzielnie poprawić błędy ortograficzne;

- przy pomocy nauczyciela potrafi redagować opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu;
- przy pomocy nauczyciela tworzy plan kompozycyjny;
- potrafi budować zdania pojedyncze i nieskomplikowane złożone.

2. Rozpoznawanie i analiza zjawisk językowych:

- zna podstawowe części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek;
- potrafi odmieniać części mowy;
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje w tekście znane części mowy;
- zna części zdania: podmiot i orzeczenie i przy pomocy nauczyciela rozpoznaje je zdaniu.

3. W zakresie kształcenia kulturowego:

- potrafi czytać cicho ze zrozumieniem;
- rozumie pojęcie fikcji literackiej, wyróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne;
- zna podstawowe środki artystyczne: przenośnia, porównanie, epitet i potrafi je rozpoznać.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

opanował wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

1. W zakresie redagowania wypowiedzi:

- pracuje samodzielnie;
- potrafi zredagować opowiadanie odtwórcze i twórcze;
- redaguje krótkie formy pism użytkowych.

2. Rozpoznawanie i analiza zjawisk językowych:

- rozpoznaje i poprawnie stosuje związki wyrazowe;
- rozpoznaje części mowy i części zdania w tekście;
- zna podstawowe elementy fonetyki.

3. W zakresie kształcenia kulturowego:

- określa elementy świata przedstawionego w utworze;
- wskazuje cechy i przeżycia bohaterów;
- dostrzega z pomocą nauczyciela cechy gatunkowe baśni, legendy, mitu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

1. Potrafi świadomie posługiwać się w wypowiedziach ustnych i pisemnych różnymi typami wypowiedzeń.
2. Praktycznie stosuje zasady ortografii i interpunkcji.
3. Sprawnie redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, opis przedmiotu, charakterystykę postaci.
4. Sprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję itp.
5. Bezbłędnie rozpoznaje części mowy.
6. Zna i rozpoznaje środki artystycznego wyrazu w tekstach literackich, np. epitet, metafor, porównanie, frazeologizm.
7. Potrafi wyróżnić elementy poetyki w utworach, np. podmiot liryczny w wierszu, narratora w epice.

8. Zna podstawowe cechy epiki.
9. Czyta płynnie i bezbłędnie.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

spełnił wymagania na ocenę dobrą, a także:

1. Opisując postać, potrafi wprowadzić elementy oceniające.
2. W opowiadaniach świadomie wprowadza słownictwo abstrakcyjne i oceniające.
3. Bezbłędnie określa formy fleksyjne odmiennych części mowy.
4. Poprawnie używa powyższych form w wypowiedzeniach.
5. Umie rozpoznać w tekstach literackich środki artystyczne.
6. Swobodnie posługuje się językiem, posiada bogate słownictwo.

Ocenę **celująca** otrzymuje uczeń, który:

1. Bierze aktywny udział w konkursach związanych tematycznie z językiem polskim.
2. Samodzielnie gromadzi i przynosi na lekcje materiały pomocnicze.
3. Czyta dodatkowe lektury i inne teksty oraz potrafi wykorzystać nabytą wiedzę na lekcjach języka polskiego oraz na innych pokrewnych przedmiotach.
4. Samodzielnie na miarę możliwości tworzy własne teksty literackie.

XII. Dostosowanie wymagań programowych dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi

Warunkiem możliwości stosowania odrębnych kryteriów w zakresie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej jest udokumentowanie dysfunkcji opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Uczniowie dyslektyczni oraz z mózgowym porażeniem dziecięcym:

1. W pracach pisemnych ocenie podlega przede wszystkim umiejętność formułowania sądów, argumentacji i interpretacji zagadnień zawartych w temacie pracy oraz kompozycji.
2. Nie wymaga się czytania głośnego, indywidualnego w obecności całej klasy – uczeń dyslektyczny czyta głośno wobec innych uczniów tylko taki tekst, który uprzednio nauczyciel polecił mu do opracowania w domu.
3. Nie przyspiesza się tempa czytania i pisania, nie wymaga się czytania na czas – dziecko z fragmentarycznymi zaburzeniami rozwojowymi potrzebuje więcej czasu na analizę i syntezę czytanego i pisanego tekstu, powinno więc tę czynność wykonywać powoli.
4. Oceniając pracę ucznia dyslektyka, stosuje się inną klasyfikację błędów. Nie są brane pod uwagę błędy typowe dla dyslektyków.
5. Na ocenę pracy nie wpływa także czytelność i strona graficzna pisma.
6. Wybrane prace domowe mogą być, za zgodą nauczyciela, pisane na komputerze.
7. Uczniowie nie piszą dyktand, a ich znajomość zasad ortografii sprawdzana jest w inny sposób (np. uzupełniania luk).

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim:

1. Ocenie podlega przede wszystkim wkład pracy oraz aktywność na lekcjach.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych zaleceń zawartych w opiniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym:

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych zaleceń zawartych w opiniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
2. Ocenia się wysiłek ucznia w przygotowywanie się do zajęć, jego aktywność i chęć pracy z nauczycielem.

Uczniowie słabowidzący:

1. Nie ocenia się prac pod względem estetyki ich wykonania, wielkości liter, jakości pisma, równocześnie dopuszcza się pisanie prac na komputerze.
2. Przy ocenianiu bierze się pod uwagę przygotowanie do zajęć, aktywność i zaangażowanie.

Uczniowie słabosłyszący:

1. Nie ocenia się wypowiedzi ustnych uczniów.
2. Ocenia się wkład pracy ucznia oraz jego wysiłki i zaangażowanie.

Uczniowie nadpobudliwi, autystyczni, z zespołem Aspergera:

1. Przy ocenie wypowiedzi ustnych, nie bierze się pod uwagę pierwszych, często nieprzemyślanych odpowiedzi, zaś umożliwia się uczniowi zastanowienie nad postawionym pytaniem.
2. Przy ocenie prac pisemnych nie bierze się pod uwagę ich estetyki, ale poprawności pod względem wykorzystania tematu oraz kompozycji i języka.
3. Ocenia się zaangażowanie w zajęcia, motywację do pracy.

Powyższy Przedmiotowy System Oceniania będzie stosowany przez nauczycieli polonistów.